

ДИНАМІКА ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ АСКАНІЙСЬКОЇ ТОНКОРУННОЇ ПОРОДИ У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

А.О.Бондар

У степових областях України основною районованою породою є асканійська тонкорунна, яка належить до комбінованого вовново-м'ясного напрямку продуктивності. Це тварини міцної конституції, добре пристосовані до екологічних умов південної зони України. Вони характеризуються пропорційною будовою тіла, мають живий темперамент, рухливі, добре оплачують корм продукцією.

Питома вага асканійської породи становить в Україні 35%, прекос — 20, цигайської — 25, смушкових овець — 5, кросбредних — 10, гірськокарпатних — 5% [1].

За даними ВАТ “Миколаївське облплемоб'єднання” чисельність асканійської породи по господарствах Миколаївської області у 1990 році складала 58128 гол. У 2000 році цей показник становить 5221 гол. За десятиріччя чисельність породи зменшилась в 11 раз (рис.1).

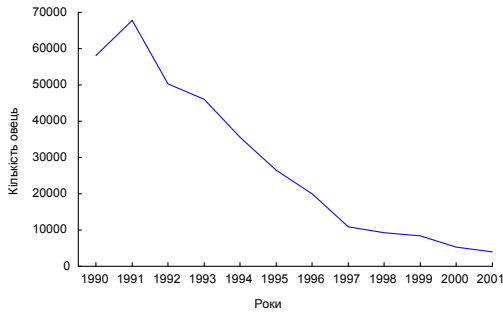

Рис.1. Динаміка чисельності асканійської тонкорунної породи по Миколаївській області з 1990 по 2001 рр.

На початок нового тисячоліття (2001 рік) кількість поголів'я районованої породи зменшується по області в порівнянні з 2000 роком на 1243 голови. Це поголів'я знаходиться тільки в трьох

господарствах. Дані таблиці 1 свідчать про те, що структура стада овець господарства ТОВ "Авангард" Первомайського району не відповідає зоотехнічним вимогам.

Питома вага вівцематок у стаді овець цього господарства в порівнянні з іншими господарствами не сприяє розширеному відтворенню, тому реалізувати генетичний потенціал порід овець, яких розводять, практично неможливо ($df=4$; $P>0,999$).

Таблиця 1

**Дані про асканійську тонкорунну породу
по господарствах Миколаївської області у 2001 році**

Господарства	Кількість овець, гол.	Кількість вівцематок, гол.	Питома вага вівцематок, %
Племзавод ім. Шмідта Очаківського району	2265	1100	49
СТОВ "Колос" Вознесенського району	648	399	62
ТОВ "Авангард" Первомайського району	1065	379	36

Результати дослідження не дають повного уявлення про стан породи: чи прогресує вона, чи гальмується її розвиток, чи зовсім деградує, відмирає.

При вивченні класного складу кількості стандартних (елітні, I клас) та нестандартних (II клас, брак) овець, визначено перспективність розведення асканійської тонкорунної породи по Миколаївській області (табл.2).

Таблиця 2

**Результати бонітування овець асканійської породи
у господарствах Миколаївської області за 2001 р.**

Господарства	Поголів'я, гол.	Питома вага тварин					
		еліта	I клас	II клас	брак	стандартні	нестандартні
Плем.завод ім.Шмідта Очаківського району	2265	<u>1750</u> 77,3	<u>312</u> 13,8	<u>127</u> 5,6	<u>76</u> 3,3	<u>2062</u> 91,1	<u>203</u> 8,9
СТОВ "Колос" Вознесенського району	648	<u>184</u> 28,3	<u>225</u> 34,7	<u>121</u> 18,7	<u>118</u> 18,3	<u>409</u> 63	<u>239</u> 37
ТОВ"Авангард" Первомайського району	1065	<u>238</u> 22,3	<u>443</u> 41,6	<u>248</u> 23,3	<u>136</u> 12,8	<u>681</u> 63,9	<u>384</u> 36,1
Всього, гол.	3978	2172	980	496	330	3152	826

Примітка: *чисельник – абсолютне значення
знаменник – відсотки*

Відмічається високовірогідне відхилення ($\chi^2=445,4$; $df=2$; $P>0,999$) від рівномірного співвідношення стандартних та нестандартних овець в трьох господарствах Миколаївської області.

За результатами дослідження можна констатувати, що стандартних овець асканійської тонкорунної породи більше 50% від всієї кількості овець, тому дана порода в області прогресує [2].

Плідність асканійської тонкорунної породи висока: у середньому від 100 маток народжується 125-130 ягнят.

Аналіз досліджень виходу ягнят на 100 вівцематок по Миколаївській області з 1998 по 2001 рр. представлено в таблиці 3. За даний період цей показник в середньому становить 71 ягня на 100 маток, а у 1998 році він становив 52 гол. Цей показник не відповідає плідності даної породи.

Таблиця 3

Динаміка виходу ягнят на 100 вівцематок по Миколаївській області*

№	Райони	Роки			
		1998	1999	2000	2001
1	Арбузинський	32	63	55	0
2	Баштанський	96	82	32	0
3	Березанський	63	66	29	0
4	Березнегуватський	140	50	0	0
5	Братський	69	63	67	0
6	Веселиновський	62	89	89	0
7	Вознесенський	77	90	77	110
8	Врадівський	55	72	11	0
9	Доманівський	59	70	59	0
10	Єланецький	0	0	0	0
11	Казанківський	57	64	43	0
12	Кривоозерський	78	86	56	0
13	Миколаївський	28	67	29	0
14	Новобузький	61	37	38	0
15	Новоодеський	58	52	32	0
16	Очаківський	57	65	88	100
17	Первомайський	106	105	71	97
По області:		56	72	52	102

Примітка: * дані ВАТ "Миколаївське облплемоб'єднання"

Дані аналізу плідності даної породи в розрізі господарств Очаківського та Вознесенського району Миколаївської області з 1997 по 2001 рр. наведено у таблиці 4.

Таблиця 4

**Вихід ягнят в деяких господарствах Миколаївської області
на 100 вівцематок у 1997-2001 рр. (гол)**

Господарства	Роки					У середньо- му за 1997- 2001 рр.
	1997	1998	1999	2000	2001	
СТОВ "Колос" Вознесенського району	86	94	75	74	110	87,8±6,77
Ім. Шмідта Очаківського району	73	62	65	87	100	77,4±7,23

В середньому вихід ягнят на 100 вівцематок за п'ять років досить низький і становить 77,4 голів в господарстві ім. Шмідта Очаківського району та 87,8 голів ягнят – в СТОВ "Колос" Вознесенського району (табл.4). І тільки у 2001 році цей показник становить, за даними господарств, 110 та 100 ягнят на 100 голів вівцематок, але ця різниця в цілому за 5 років дослідження не вірогідна ($\chi^2=1,45$; $df=4$; $P>0,95$).

Таким чином, чисельність асканійської тонкорунної породи по Миколаївській області за останнє десятиріччя зменшилась в 11 раз. Питома вага стандартних овець породи складає 79,2% від всього поголів'я. Встановлено, що вихід ягнят на 100 вівцематок по Миколаївській області не відповідає плідності асканійської породи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Даниленко Г., Антонєць О. Вівцю – на селянське подвір'я //Пропозиція. - 1999. -№10. С. 38-39.
2. Куценко П.Т., Дьяченко Л.С. Тонкорунні породи овець. – К.: Урожай, 1992. С.12-13.